

Pravila „Slovenskega učiteljskega društva v Ljubljani“.

Značaj in namen društva.

§ 1.

Društvo je zveza okrajnih učiteljskih društev na Kranjskem.

§ 2.

Namen društvu je, da duševno podpira slovensko ljudsko šolstvo na Kranjskem in se poteza za izboljšanje gmotnega stanja kranjskega učiteljstva.

§ 3.

Društvo dosega svoj namen, da

- sklicuje shode, pri katerih razpravlja in sklepa o dolžnostih in pravicah učiteljstva ter o vzgoji in pouku šolske mladine in prireja javna predavanja in koncerte;
- pošilja v tem smislu peticije in resolucije višjim oblastvom; v to svrhu
- lahko izdava svoje glasilo, knjige in tiskovine, si naroča šolske in druge poučne časopise ter ima svojo knjižnico;
- pobira za svoje troške pri svojih društvenikih letne doneske.

Društveniki, njih dolžnosti in pravice.

§ 4.

K društvu lahko pristopijo vsa kranjska okrajna učiteljska društva. Pravi in podporni člani teh društev so obenem člani »Slovenskega učiteljskega društva v Ljubljani«. Častnim članom imenuje društvo tiste, ki imajo posebne zasluge za slovensko ljudsko šolstvo.

§ 5.

Vsako okrajno učiteljsko društvo mora predložiti ob svojem pristopu in potem redno vsako leto do konca meseca vinotoka imenik svojih članov in vposlati določeni letni donesek.

§ 6.

Vsako okrajno učiteljsko društvo, ki pristopi k »Slovenskemu učiteljskemu društvu v Ljubljani«, plača za vsakega svojega pravega in podpornega člana letni donesek, ki ga določi redni letni občni zbor »Slovenskega učiteljskega društva v Ljubljani« za vsako leto posebe.

§ 7.

Ako katero društvo ne plača po trikratnem opominu svojega letnega doneska, se izbriše iz društva.

§ 8.

Vsak društvenik ima pravico, se vdeleževati društvenih shodov in koncertov ter pri shodih govoriti in predlagati; pravi člani imajo pa tudi pravico glasovati, voliti in voljeni biti.

§ 9.

Vsak društvenik ima pravico si izposojevati društvene časopise in knjige iz društvene knjižnice.

Občni zbor.

§ 10.

Občni zbor ima pravico:

- voliti vsako leto v odbor po devet članov, izmed katerih jih mora stanovati najmanj pet v Ljubljani in v okolici;
- izbrati izmed članov tri pregledovavce letnih računov;
- določati letne doneske;
- imenovati častne člane;
- prenarejati društvena pravila in
- sklepati o razpustu društva.

§ 11.

Občni zbor se skliče redno vsako leto o božičnih počitkih. Zbor veljavno sklepa, ako je prisotnih razen odbora najmanj dvajset članov.

§ 12.

Ako občni zbor, ki je bil sklican po pravilih, ni sklepčen, opravlja dotedanji odbor društvena opravila do občnega zbora prihodnjega leta; ta občni zbor pa je sklepčen brez ozira na število navzočih članov.

§ 13.

Za sklepanje o razpustu društva mora biti navzoča ena tretjina članov; za razpust pa jih mora glasovati najmanj dve tretjini navzočih.

§ 14.

Pri občnem zboru glasujejo le navzoči društveniki.

Odbor.

§ 15.

Društvo vodi odbor, ki izvoli izmed sebe predsednika, njegovega namestnika, tajnika, blagajnika, knjižničarja in urednika društvenemu glasilu. Zadnji se sme voliti tudi izven odbornikov in je s tem odbornik društva.

§ 16.

Da je odbor sklepčen, mora biti navzočih vsaj pet odbornikov.

§ 17.

Odbor sklicuje občni zbor in učiteljske shode, prireja koncerte, določuje knjige in časopise, ki se imajo naročevati, in sprejema nove člane.

§ 18.

Predsednik vodi društvo in ga zastopa na zunaj. Sklicuje odboreve seje in odločuje pri enakem številu glasov; kadar je zadržan, ga nadomestuje njegov namestnik.

§ 19.

Tajnik, blagajnik, knjižničar in urednik oskrbujejo društveno poslovanje vsak v svojem področju.

Občne določbe.

§ 20.

Vse volitve in sklepi se vrše z nadpolovično večino navzočih glasov razen v slučaju razpusta (§ 13.).

§ 21.

Prepire med društveniki, ki so se razvili zaradi društvenih razmer, razsoja brez priziva izbrano razsodišče, v katero voli vsaka stranka po enega razsodnika, odbor pa voli predsednika.

§ 22.

Ako društvo po sklepu občnega zbora neha, pripada vse društveno imetje »Društvu za zgradbo učiteljskega konvikta v Ljubljani«, dokler se ne ustanovi enako društvo.

§ 23.

Društvo prične svoje delovanje, ako so pristopila k društvu vsaj tri okrajna učiteljska društva.

§ 24.

Društvo ima svoj sedež v Ljubljani.

§ 25.

Društveni jezik je slovenski, in na pečatu je naslov: »Slovensko učiteljsko društvo v Ljubljani«.

Štev. 3511/pr.

Potruje se v smislu § 9. društvenega zakona z dne 15. listopada 1867, št. 134 drž. zak. daljnji pravni obstanek »Slovenskega učiteljskega društva v Ljubljani« po pričujočih premenjenih pravilih.

C. kr. deželno predsedništvo v Ljubljani,
dne 22. maj. srpana 1899.

C. kr. deželni predsednik:

L. S.

Hein, l. r.

Naši dopisi.

Iz sežanskega okraja 5. vinotoka. (Okrajna učiteljska konferenca). Dne 3. vinotoka se je vršila v našem okraju okrajna učiteljska konferenca. Došli so vsi udje. Ob 9^{1/2} uri otvori predsednik konferenco s kratkim nagovorom, spominjajoč se rajne cesarice Elizabete. Učiteljstvo vstane v znak sozolja. Nadalje se spominja gosp. predsednik dveh rajnkih učiteljev, g. Koršiča in g. Štruklja. Gospod predsednik izvoli potem svojim namestnikom starosto učiteljstva g. Ant. Benigarja iz Tomaja. Konferenca pa izbere na predlog gosp. A. Lebana iz Komna zapisnikarjema g. Berginca iz Povirja in g. Bano iz Divače.

Sledil je potem pozdrav navzočega gospoda okrajnega glavarja, kateremu je učiteljstvo zaklicalo »Živio«.

Potem je g. predsednik poročal o stanju šolstva v našem okraju. Na kratko bodi omenjeno, da je šolstvo v našem okraju precej dobro napredovalo. Vsa šolodolžna mladina obiskuje šolo; reči se mora, da je letos nad 100% otrok pohajalo šolo, zakaj 9 otrok je hodilo več v šolo, nego jih je šolodolžnih. Iz tega sledi, da učiteljstvo izpolnjuje svoje dolžnosti, četudi — hudo trpi. — O predmetu: »Domača in šolska vzgoja sploh, nje vrline, kako na jo učiteljica pospešuje« — je čitala jako obširno gđc. Oazafura iz Sežane. Učiteljstvo jo je pohvalilo zaradi lepega referata. — Debate o tej točki so se vdeležili gg. Kosovel, Leban, Fr. Tomšič, Berginec in Jožef Ravbar. Stavki ali teze, ki so bili stavljeni, se sprejmo.

O točki »Poročilo knjižničnega odbora« je poročal načelnik g. Kosovel iz Sežane, iz katerega sledi, da ima knjižnica na stotine lepih knjig v bukvarnici, le žal, da se malo uporablja izvzemši posameznikov.

V stalni in književni odsek so bili izbrani prejšnji udje. S tem je bil vzpored končan, in gospod predsednik je zaključil zborovanje ob 1. uri popoldne, spomnivši se Nj. Veličanstva presvetlega cesarja, očeta našega novega šolstva; ob tej priliki se je g. predsednik spomnil 30. let-

nice obstanka nove šolske postave z dne 14. vel. travna 1869. leta. Učiteljstvo je zaklicalo trikratni »Živio Njega Veličanstvo«.

Končno se g. namestnik zahvali g. predsedniku na taktnem vodstvu konference, čemur se vsi navzoči odzovejo. S tem se je konferenca končala.

Po konferenci je bilo 1/4 ure odmora, da se učiteljstvo pogovori zaradi izvolitve dveh zastopnikov v okrajni šolski svet. Učiteljstvo se je domenilo, da naj se izvoli en zastopnik iz gorenjega in en iz dolnjega okraja. — Principijelno se je to sprejelo. Pri volitvi pa se je pokazala piškova disciplina. Ker od sposobnejših učiteljev ni hotel nobeden kandidovati, so se glasovi cepili tako, da je 11 učiteljev dobilo glasove in sicer po 21, 15, 9, 8, 7 itd. Največ glasov so dobili gg. Jožef Strekelj, Berginec, Benigar, Leban, Fr. Tomšič in Kosovel. Z absolutno večino glasov je bil izvoljen zastopnikom g. J. Strekelj iz Gorjanskega. Med g. Bergincem in g. Benigarjem je prišlo do ožje volitve in izvoljen je bil g. Berginec. Tako ima učiteljstvo sedaj dva nova zastopnika v okrajnem šolskem svetu. Naj bi se uspešno potegovala za pravico in resnico!

Potem je bil skupni obed v gostilnici g. Mahorčiča. Posetil nas je tudi g. okrajni glavar. Bilo je vse tiho in mirno. Nisi slišal niti napitnic, niti petja. Polagoma smo se razšli na vse strani. Signum temporis.

Vestnik.

Cesarjeva zahvala. XI. skupščina »Zaveze slovenskih učiteljskih društev« v Gorici dne 11. kimavca t. l. je poslala brzojavnim potem Njega Veličanstvu presvetlemu cesarju Francu Jožefu I. izjavo vdanosti in neomahljive zvestobe.

Na to izjavo je došlo od visokega c. kr. deželnega predsedstva kranjskega nastopno obvestilo:

Št. 5078/pr.

Ljubljana, dne 25. vel. srpana 1899.

Častitemu predsedstvu
»Zaveze slovenskih učiteljskih društev«
v Ljubljani.

Na podlagi dotičnega Najvišjega povelja naznanja c. kr. deželno predsedništvo častitemu predsedstvu Najvišjo zahvalo za povodom letnega zborovanja v Gorici brzojavnim potem poklonjen izraz zvestobe in vdanosti.

Za c. kr. deželnega predsednika:

Schemerl s. r.

Ta visoki razpis dajem radosten na znanje častitemu slovenskemu in istrsko-hrvaškemu učiteljstvu.

V Ljubljani, dne 6. vinotoka 1899.

L. Jelenc s. r.,

predsednik »Zaveze«.

Učiteljski konvikt: Tvrška Fr. Ksav. Souvan za 3. četrtletje 24.64 gld.

Iz »Zaveze slovenskih učiteljskih društev«. Naša častna člana gg. dr. Ivan Tavčar in župan Ivan Hribar sta se zahvalila za imenovanje s temi laskavimi besedami:

Slavna »Zaveza slov. učiteljskih društev«
v Ljubljani.

V dan zborovanja mi je došla iz Gorice brzojavka, ki me obvešča, da me je na svoji letošnji skupščini slavna »Zaveza slovenskih učiteljskih društev« imenovala so-glasno svojim častnim članom.

Dasi si nisem niti najmanje svest v polni meri onih zaslug, ki sploh opravičujejo tako častno imenovanje, sem ipak radostnim srcem sprejel zame toli laskavo priznanje s strani tako ugledne korporacije, kakršna je baš slavna »Zaveza slovenskih učiteljskih društev«.

Na tem izrednem odlikovanju sprejmi dakle slavna »Zaveza« mojo najiskrenejšo zahvalo, a zaeno tudi zadržilo, da bodem gibanju narodnega našega učiteljstva i v bodoče gotovo vsekdar rad posvetil svoje skromne sile.

Z odličnim spoštovanjem

dr. Ivan Tavčar s. r.